חתול במגפיים

אגדה מאת שרל פרו (1628 – 1703)

איורים - לאוי מארווי (1843 – 1850)

את הסיפור על החתול במגפיים מכירים בוודאי ילדים רבים, הוא תורגם פעמים רבות וניתן למצוא אותן גם באי-אלה ספרים. ובכל זאת החלטתי לתרגם אותו פעם נוספת ולצרף כאן, כי הוא מביא לי זיכרונות מיוחדים.
היה זה בשנת 1942 בגיטו וארשה, ואני נער מגודל בן 19. לא היו לנו מקומות בידור רבים ולכן, כשחבר הציע לי ללכת למופע של ילדים, הסכמתי ברצון.
המופע התקיים בבית לא רחוק ממקום מגורי. באולם ישבו ילדים רבים עם הוריהם. על הבמה התחילו הופעות של ילדים. היו שם הקראות, שירת סולו ושירת מקהלה, תמונות חיות, פירמידות, ועוד. לקראת הסוף עלה לבמה אדם מבוגר, בכובע ברט שחור ובגלימה חומה, ארוכה עד הרצפה. הוא נשען על מקלו והתחיל לספר סיפור על החתול במגפיים. את הסיפור שמעתי וקראתי כבר פעמים רבות. אך הפעם דמותו של המספר ואופן הסיפור היו כל כך חיים, שבעיני דמיון יכולתי לראות את החתול, גבוה מאוד, לבוש בבגד קטיפה, חובש כובע עם נוצה גדולה ונעול מגפיים שחורים, מבריקים, עומד על יד האיש המספר.
כששאלתי את חברי מי האיש, הוא לחש לי: "הרי זה קורצ'ק."
אכן, היינו בבית היתומים של יאנוש קורצ'ק, מחנך וסופר ילדים, שספריו היו אהובים עלי במיוחד.
עוד היום, כשאני נזכר בכך, אני רואה, כאילו במציאות, את שתי הדמויות האלה, קורצ'ק המספר וחתול במגפיים על ידו.

אז הנה הסיפור, הפעם עם איורים של לאוי מארווי.

סבא יוחנן

שלושה בנים היו לטוחן, וכשהוא נפטר, השאיר להם בירושה רק טחנה, חמור וחתול. הירושה הייתה דלה, והם חילקו אותה לפי בכורתם: הבן הבכור לקח את הטחנה, השני את החמור. לשלישי לא נשאר אלא החתול. לא פלא שהוא היה מאוכזב מאוד ממנת חלקו.

"אחי" אמר "יכולים לאחד את רכושם וכך להתפרנס איכשהו, אך אני, אחרי שאוכל את בשר החתול ואעשה לי צווארון מפרוותו, אגווע מרעב."

החתול ששמע זאת, פנה אליו בסבר פנים חמור ואמר: "אינך צריך לדואג, אדוני. רק תן לי תרמיל וזוג מגפיים, כדי שאוכל להתהלך בהם ביער. תראה שחלקך לא רע כל כך בסוף."

הצעיר ידע כי החתול חכם מאוד, וידע לעשות תרגילים יפים כדי לתפוס עכברים וחולדות. כך, למשל, הוא נהג לתלות את עצמו ברגליו האחוריות בין שקי הקמח, כאילו מת, וכך להטעות את הנברנים. לכן הבן הצעיר חשב יש שאולי תקווה כלשהי בדבריו.

כשהחתול קיבל את המגפיים, הוא נעל אותם, ואחר כך תלה את התרמיל על צווארו. הוא שם

קצת סובין וכמה עלי חסה בתרמיל ויצא ליער, לאזור בו חיו ארנבות רבות. הוא נשכב שם על הארץ כמו מת, והמתין שתגיע ארנבת, כדי לחפש אוכל בתרמיל.
וכך באמת קרה. ארנבון צעיר וטיפש נכנס לתרמיל, והחתול קשר את פתח התרמיל והמית אתו.
עם הארנבון בתרמיל צעד החתול לארמונו של המלך. הוא תבע להתקבל לראיון אצל המלך ואמנם הפנו אותו לאולם הקבלה. הוא נכנס לשם, קד קידה בפני המלך ואמר: "אדוני, הנה ארנבון מהארנבייה של מרקיז קאראבאס (זה השם ותואר שהמציא בשביל אדונו - בן הטוחן הצעיר), ואני מביא לך אותו בשמו, כמתנה."
"אמור לאדונך" אמר המלך "שאני מאוד מודה לו על תשומת הלב."
החתול המשיך לצוד עם התרמיל. בפעם השניה הצליח לתפוס שתי חגלות. גם אותן הביא למלך, בשם מרקיז קאראבאס המדומה. המלך שוב הודה לו, ואפילו השיב לו מתנה.
במשך שלושה חודשים החתול המשיך להביא למלך מתנות מהציד שלו. אך יום אחד נודע לו, כי המלך מתכנן טיול באזור ולאורך הנהר, בכרכרה עם בתו הצעירה.
"אם תעשה מה שאומר לך" אמר החתול לאדונו

"בטוח שהצלחה תאיר לך פנים. אתה רק צריך ללכת לנהר ולטבול במקום עליו אצביע לך. את השאר תשאיר לי."
המרקיז קאראבאס המדומה לא ידע מה התוכנית של החתול, אך הסכים לעשות כדבריו.
הוא טבל בנהר, וכאשר עבר שם המלך, החתול התחיל לצעוק בקול רם: "עזרו! עזרו, המרקיז קאראבאס טובע!"
המלך הציץ מחלון הכרכרה, והכיר את החתול שלעתים קרובות הביא לו מתנות. לכן אמר למלוויו להציל מהר את המרקיז.
החתול, שהסתיר את בגדי אדונו תחת אבן גדולה, ניגש למלך וסיפר לו, שבזמן שהמרקיז התרחץ, שודדים חטפו את בגדיו. הוא אמנם צעק: "עצרו גנבים!" אך הדבר לא עזר. מיד אמר המלך להכין למרקיז הבגדים המפוארים ביותר ולהלבישו בהם.
המלך קיבל את המרקיז בכבוד רב, כי הוא היה בחור נאה, ובמיוחד עכשיו, כשלבש בגדים מפוארים. המלך הזמין אותו לכרכרה שלו להמשך הטיול.

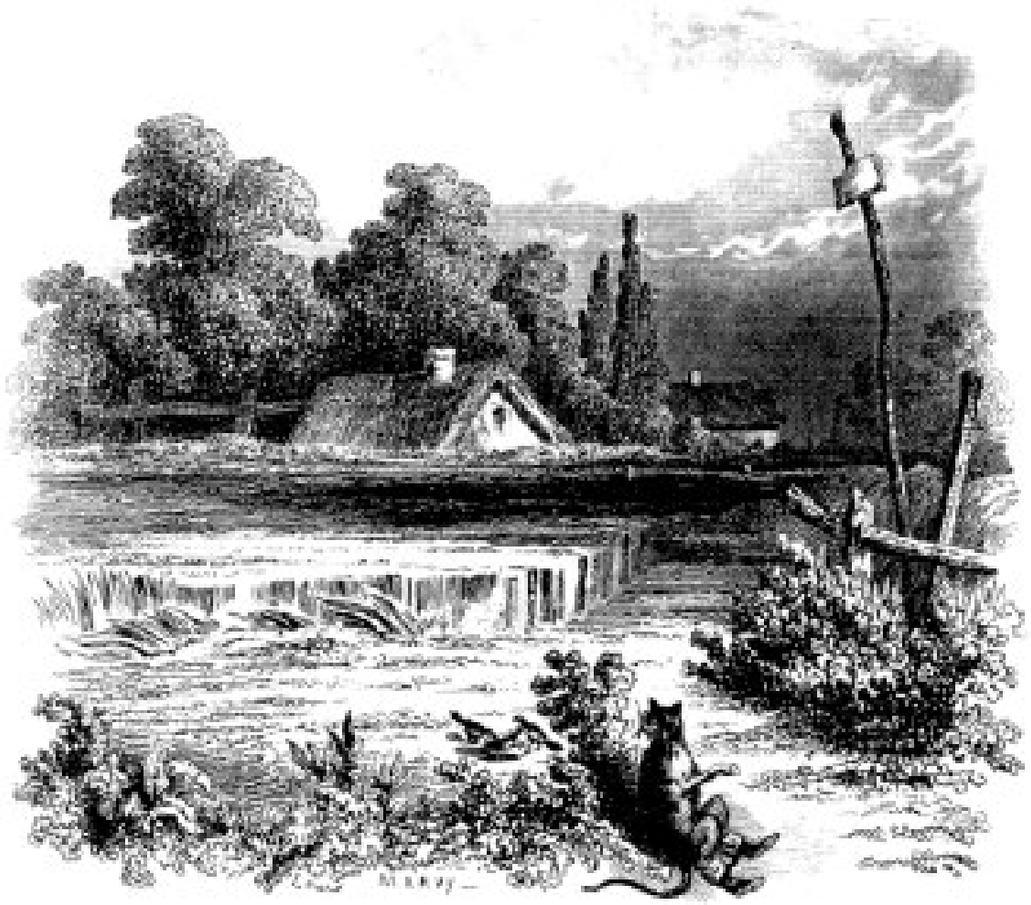

גם בעיניה של בת המלך הוא מצא חן מאוד.
למעשה, אחרי שהמרקיז זרק לכיוונה כמה מבטים לוהטים, היא התאהבה בו אהבה רבה.
החתול שראה שהתוכנית מצליחה יפה, הלך עכשיו קדימה, לשדה בו עבדו איכרים בקציר חיטה.

"שמעו, בחורים" אמר "אם המלך ישאל, תגידו שהשדה שייך למרקיז קאראבאס. אם לא תעשו זאת, יתפסו אתכם ויטחנו את בשרכם דק-דק.
ובאמת, כשהמלך הגיע לשם ושאל של מי השדה אותו קוצרים, ענו האיכרים במקהלה: "זה שדה של המרקיז קאראבאס!" כי פחדו מאוד מאיומי החתול.
"יש לך כאן משק יפה" אמר המלך.
"אכן, הוד מלכותך" ענה המרקיז "שדה זה תמיד נותן יבולי שיא."
החתול בינתיים הגיע לשדה נוסף וגם שם איים על הקוצרים ואמר להם לספר, שכל השדות בסביבה שייכים למרקיז קאראבאס.
וכשכרכרת המלך הגיעה לשם, גם הפועלים האלה אמרו למלך שהם עובדים בשדות מרקיז קאראבאס. המלך היה מרוצה מאוד.
כך התקדם החתול לפני כרכרת המלך ואיים על כל אחד שפגש, והמלך הופתע מאוד מעושרו של המרקיז קאראבאס.
לבסוף החתול הגיע לארמון מפואר שהיה שייך לאיש-מפלץ. הוא היה המפלץ העשיר ביותר בארץ, וכל האדמות, שעברה קודם כרכרת המלך, היו שייכים לאחוזתו.

החתול, שלמד קודם את הכול על המפלץ, ועל הקסמים שהוא יודע לעשותם, הלך לבקש ראיון, באומרו שלא נאה יהיה אם יעבור באדמותיו ולא יבוא לברך את בעליהם.
המפלץ קיבל אותו נאה, והזמין אותו לשבת.

"נאמר לי" אמר החתול "שבכוחך לשנות את צורתך לכל חיה, ולו הגדולה ביותר. לדוגמה הנך יכול להפוך לאריה או לפיל."
"זה נכון" אמר המפלץ "והנה אראה לך זאת." והוא קיבל את צורת אריה.
החתול נבהל מאוד ורצה לקפוץ על הגג, אבל במגפיים שלו קשה היו לו לטפס לשם. אבל המפלץ חזר מהר מאוד לצורתו האנושית.
"אבל אמרו לי גם שהנך יכול לקבל צורה של חיה הקטנה ביותר, כמו צורת חולדה או אפילו של עכבר. לאמיתו של דבר, זה נראה לי בלתי-אפשרי."
"בלתי-אפשרי?" זעק המפלץ "תראה!" ובאותו רגע הפך לעכבר, שהתחיל לרוץ סביב לחדר. החתול מיד קפץ, תפס אותו, ואכל אותו במקום.
בקרוב הגיעה כרכרת המלך גם לסביבת ארמונו של המפלץ. המלך, שראה ארמון מפואר, החליט לבקר בו. החתול ששמע את רעש הכרכרה המתקרבת יצא לקראתם.
"ברוך הבא, הוד מלכותו, לארמונו של מרקיז

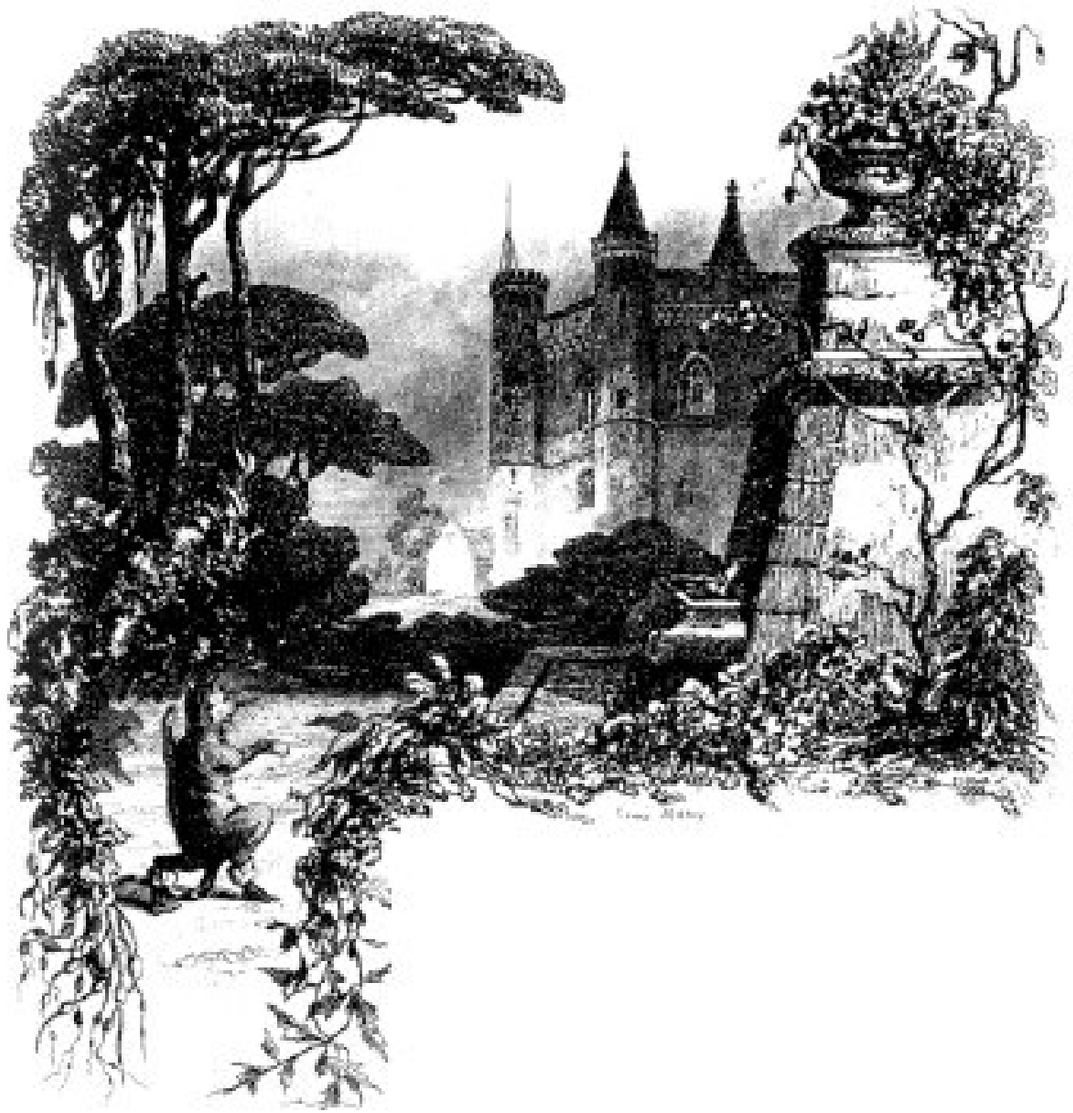

קאראבאס!"
"מה" קרא המלך בהתפעלות "גם הארמון הזה שלך, המרקיז? זה ארמון נהדר ואני רוצה לבקר בו."
המרקיז נתן יד לנסיכה והוביל אותה ואת המלך לתוך הארמון. מאחר שהמפלץ הכין את ארמונו כבר קודם לביקור של כמה מחבריו, מצאו את הכל מוכן לקבלת פנים מפוארת.
המלך התפלא מהתכונות הנהדרות ומרכושו הרב של המרקיז קאראבאס, ובתו הייתה ממש מוקסמת ממנו.
לאחר שהעריך את עושרו של המרקיז ושתה גם כמה כוסות יין משובח אמר המלך: "אני מציע לך, מרקיז, להיות לי לחתן."
המרקיז קד קידה עמוקה וקיבל את הכבוד הגדול שהציע המלך. עוד באותו היום נערכה החתונה.
החתול במגפיים הפך לדמות חשובה מאוד, והפסיק לרדוף אחרי עכברים, אלא רק לפעמים, לשם